

РЕШЕНИЕ

№ 17375

гр. София, 07.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 73 състав, в публично заседание на 15.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елеонора Попова

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **2252** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.
Образувано е по жалба, на А. Б., ЛНЧ [ЕГН], гражданка на У., [дата на раждане], с предоставена временна закрила в Република България, подадена чрез адв. Я. К., срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/171 от 03.02.2026г., издадена от Директора на Дирекция "Социално подпомагане" (ДСП)–Л., с която е отказана еднократна помощ по чл.6, ал.1 ЗСПД.
В жалбата се релевират доводи, че обжалваната заповед е незаконосъобразна, издадена в нарушение на материалния закон и при несъответствие с неговата цел. Оспорва се извода на органа, че не се дължи еднократната помощ на основание чл.3, ал.5 от ЗСПД поради това, че семейството нямат статут на постоянно пребиваващи в Република България, тъй като е в пряко противоречие както с нормативни актове от по- висш ранг- Конституцията, международни договори, по които РБ е страна и правото на ЕС, така и в пряко противоречие със специалния по отношение на ЗСПД Закон за убежището и бежанците. Излагат се подробни съображения в тази насока. Моли съда да отмени оспорения административен акт. Претендират се разноси на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.
В съдебно заседание жалбоподателят редовно призован не се явява, не се представлява. От адв. К. е депозирана молба, в която са изложени съображения с искане за отмяна на оспорвания акт. Прилага договор за правна помощ и съдействие.
Ответникът- директор на Дирекция „Социално подпомагане“– Л., не се представлява. С административната преписка е представено становище, с изложени доводи за неоснователност на подадената жалба.

Софийска градска прокуратура- редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София-град, Трето отделение, 73- ти състав, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Между страните не е спорно, че А. Б. е пристигнала в Република България след началото на военния конфликт с У., заедно с двете си деца. Не се спори, че на жалбоподателят и децата ѝ е предоставена временна закрила в Република България по реда и условията на Закона за убежището и бежанците и в изпълнение на решение № 144/10.03.2022 г. на Министерски съвет, след което на семейството е издадена регистрационна карта №825334225 от Държавната агенция за бежанците при МС с временна закрила с дата на първоначална регистрация 16.04.2022г., валидна към момента до 04.03.2026г.

На 21.07.2024г. Б. ражда дете на територията на Република България- С. А. Б., което отглежда в България. Тя има и две други деца, по отношение на които в настоящето производство не се спори.

От А. Б., в качеството ѝ на майка и законен представител на С. А. Б., е подадено Заявление-декларация от 22.01.2026г /л.16/, с което е поискано отпускане на еднократна помощ за раждане на живо дете по чл. 6 от ЗСПД.

С оспорената заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/171/03.02.2026г. на директора на дирекция "Социално подпомагане"- Л. , на основание чл.10, ал.4 ЗСПД и чл.4 от ППЗСПД, и чл.6, ал.1 от ЗСПД и въз основа на заявление- декларация вх.№ ЗСПД/Д-С-ЛЦ/171/22.01.2026г. на А. Б. е отказана еднократна помощ за раждането на живо дете с мотив, че на основание чл.3, ал.5 от ЗСПД право на семейни помощи за деца имат семейства на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. Република България няма сключен международен договор с У..

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от надлежната страна при наличието на правен интерес, поради което същата се явява допустима за разглеждане.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган, съгласно чл. 10, ал. 4 от ЗСПД, според който семейните помощи за деца се отпускат със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице.

Същата е издадена съобразно изискуемите от закона форма и съдържание по см. чл. 59 АПК, при спазване на административнопроизводствените правила, но в противоречие с материалния закон и несъответствие с неговата цел.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10 от ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. Изтъкнато е, че между Република България и Република У. няма сключен международен договор.

Липсва спор между страните по делото, че на жалбоподателят и децата ѝ е предоставена временна закрила на основание чл. 39, ал. 1, т. 1 ЗУБ, в изпълнение на решение № 144 от 10 март 2022 г. на МС.

В настоящия случай страните не спорят по фактите. Спорът между страните касае правото на

лицата, на които е предоставена временна закрила, да се ползват от системата на социалните помощи на държавата, в която пребивават, и в частност да получават предоставяните по ЗСПД помощи.

Действително по отношение на чужденците разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД предвижда единствено, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в друг закон или международен договор. ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България /ЗЧРБ/ чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т. 4 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/ предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане.

Установено по делото е, че жалбоподателят е гражданка на У. и може да се ползва от правата и задълженията на чужденец с предоставена временна закрила. В тази връзка в чл.26, ал.2 от Конституцията на Република България и чл.3, ал.1 от ЗЧРБ е регламентирано, че чужденците, които пребивават в страната, имат всички права и задължения според Конституцията, българските закони и ратифицираните международни договори, с изключение на тези, за които се изисква българско гражданство.

От приетите по делото доказателства се установява, че Б. пребивава и отглежда децата си в Република България, има адрес в [населено място], видно от копие на издадената ѝ регистрационна карта за чужденец, като правното основание за пребиваването ѝ е посочена хипотезата на чл. 39, ал.1, т.1 от Закона за убежището и бежанците. Разпоредбата на чл.3, т.5 ЗСПД не урежда хипотеза при предоставена временна закрила, но предвижда права за чужденци на реципрочна основа, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. Именно по силата на друг закон - Законът за убежището и бежанците и по- конкретно съгласно чл. 39, ал.1, т. 4 от с.з., чужденецът има право на социално подпомагане.

Отделно от изложеното, съдът намира, че цитираната по- горе норма на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не е съобразена с разпоредбата на чл.28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, съгласно която държавите членки полагат грижи получилият статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила. Налице е противоречие на националните норми с нормите на Директива 2011/95/ЕС и Директива 2004/83/ЕО. България като държава членка на ЕС в тази връзка е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат с посочения акт, а именно получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка.

Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право, но съгласно §

2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най- малко минимален гарантиран доход за съответното лице. Предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход, както е посочено и в т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС.

Предоставената международна закрила на А. Б. и децата ѝ по силата на чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, по своята същност представлява международна закрила, поради което задължава всички власти, органи и институции да признават правата и задълженията им, както на български граждани. Изпълнението на чл. 28, § 1 от Директива 2004/83/ЕО задължава държавите членки чрез съответните органи да полагат грижи за тези лица /с предоставена международна закрила/ да гарантират получаване в държавата членка, предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка. Формираният в оспорения административен акт отказ от предоставяне на еднократна помощ по чл.6, ал.1 от ЗСПД, мотивиран с липса на включването на лицата с предоставена закрила по ЗУБ от законодателя като правни субекти за предоставяне на искана помощ по ЗСПД, е незаконосъобразен.

Предвид гореизложеното, настоящият състав намира, че националната правна уредба, предвиждаща изключване от възможността за предоставяне на семейните помощи за деца на чужденци, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България с предоставена временна закрила по реда на чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, съгласно разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, противоречи на Общностното право и не следва да бъде приложена.

Постановеният отказ за отпускане на желаната помощ по чл.6, ал.1 ЗСПД е в нарушение на нормите на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. Заповедта следва да се отмени като незаконосъобразна и преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените по-горе указания по прилагане на закона.

При този изход на спора и предвид своевременното направеното искане за присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение и като съобрази, че е договорена безплатна правна помощ на основание чл. 38, ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата, следва на адвокат Я. К. да се присъди възнаграждение в размер на 300 евро. За да определи този размер на възнаграждението, под минималния предвиден размер на съответстваща левова равностойност в чл.8, ал.3 от Наредба №1 от 09 юли 2004 г. настоящият съдебен състав съобрази естеството на правния спор, а именно не се характеризира с особена фактическа и правна сложност, производството пред настоящото инстанция е приключило в едно съдебно заседание и без отправяни искания за събиране на доказателства, като представителството на поискалия възнаграждението адвокат по делото се изразява в изготвяне на жалбата и писмено становище, без явяване в съдебно заседание. Освен това с Решение на Съда на ЕС от 25 януари 2024 г. по дело С-438/22 по преюдициално запитване, отправено от Софийски районен съд, е прието, че член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС следва да се тълкува в смисъл, че ако се установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочените разпоредби, националният съд е длъжен да откаже да я приложи. Следователно, посочените в наредбата размери на адвокатските възнаграждения могат да служат единствено като ориентир при определяне служебно на възнагражденията, но без да са обвързващи за съда.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 73 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на А. Б., ЛНЧ [ЕГН], гражданка на У., Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/171/03.02.2026г. на директора на дирекция "Социално подпомагане" – Л.

ВРЪЩА преписката на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. за ново разглеждане и произнасяне по заявление- декларация с вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/171/22.01.2026г., при спазване на указанията по тълкуване на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА Дирекция "Социално подпомагане" – Л. да заплати на адв. Я. К. адвокатско възнаграждение в размер на 300 евро.

Решението е окончателно не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от ЗСПД.

СЪДИЯ: